

Seminarium: Europaforum Norra Sverige IV
6 juni, 2002 Sundsvall, Sverige

Tal av Guy Crauser, Europeiska kommissionen
Generaldirektör, DG Regionalpolitik

Mina damer och herrar

Jag är mycket glad att ha detta tillfälle att besöka Västernorrlands region och att tala vid detta seminarium här i Sundsvall. Jag vill gratulera er till initiativet "Europaforum Norra Sverige". En av dess målsättningar är att föra europeiska frågor närmare medborgarna och detta är något som vi vill stödja.

Jag är också mycket glad att se att så många lokala och regionala aktörer aktivt deltar i debatten om den framtida sammanhållningspolitiken. De fyra nordligaste länen i Sverige täcker en enorm yta och några av er har rest långt för att vara här. Jag vill tacka er för att ni har gjort det.

Under den föregående programperioden var nästan hela de fyra nordligaste länen involverade i olika program: Mål 2, Mål 5b och Mål 6. Idag täcks hela områden av Mål 1, inklusive det speciella programmet för kustområdena. Det betyder att Sundsvall, som inte omfattades i den föregående perioden, kunde komma med i 'strukturfondsfamiljen' fr.o.m. år 2000. Sundsvall kan alltså dessutom gynnas av stöd från strukturfonderna, som uppgår till nästan 7 miljarder Skr inom de svenska Mål 1 områden.¹

Jag börjar med att ge en översikt över huvudslutsatserna i första lägesrapport om ekonomisk och social sammanhållning, som lades fram i januari i år. Denna rapport ger en uppdatering av analysen över ekonomisk och social sammanhållning som presenterades förra året i den andra sammanhållningsrapporten.

* * *

Om vi först tittar på resultaten hittills av sammanhållningspolitiken i de femton medlemsländerna, är det tydligt att skillnaderna har minskat:

- i Mål 1 områden har den genomsnittliga per capita BNP ökat från 63 % till 70 % av gemenskapens medel.
- I Grekland, Spanien och Portugal har den genomsnittliga BNP per capita ökat från 68 % till 79 % av gemenskapens medel mellan 1988 och 1999. Detta betyder en minskning av skillnaden med en tredjedel.
- Mellan regioner har skillnaderna minskat med en sjättedel.
- Vad beträffar infrastruktur är Mål 1 regioner nu närmare EU genomsnittet.
- I Mål 2 och 5b områden har sysselsättningen utvecklats bättre än i resten av EU.

---

¹ € 748 miljon

Låt oss nu titta på vad som, sägs i första lägesrapporten om framtiden, i en utökad union med 25 medlemsländer.

Vad beträffar **inkomster**, kommer skillnaderna att öka avsevärt:

- trots att unionens yta och befolkning att öka med en tredjedel, ökar BNP med bara 5 %, medan per capita BNP minskar med 13 %.
- 25 % av befolkningen, dvs. 115 miljoner, kommer att vara bosatta i områden där BNP inte överstiger 75 % av gemenskapens genomsnitt. 60 % av de människor som bor i regioner som är berättigade till Mål 1 stöd kommer att bo i de nya medlemsländerna.
- 37 miljoner av dem som nu bor i Mål 1 områden kommer att bo i områden med en BNP över Mål 1 tröskeln på 75 %. Två tredjedelar av dessa skulle då automatiskt inte längre vara berättigade pga. nedgången i gemenskapens medel. Återstående tredjedel, ungefär 12 miljoner, skulle ändå vara över 75 procents tröskeln, oavsett utvidgning, vilket visar existensen av verklig konvergens i vissa regioner i nuvarande medlemsländer.
- Gapet mellan de 10 % mest utvecklade regioner och de 10 % minst utvecklade regioner skulle nästan fördubblas.

Vad gäller **sysselsättning och arbetslöshet** har situationen förbättrats i de femton. Situation varierar dock i kandidatländer, pga. en pågående omformning av arbetsmarknaden. År 2000 skapades netto 3 miljoner arbetstillfällen inom de 15, medan kandidatländer förlorade ungefär 600 000 arbetstillfällen.

Den långsiktiga tillväxten i medel har varit 1 procent enhet högre inom kandidatländerna.

Uppgifter från år 2000 visar en allmän ökning i **utbildningsnivån** bland befolkningen i åldersgruppen 25-59, trots att det fortfarande finns stora skillnader vad gäller kunskapssamhället.

Det finns en mycket stor skillnad i **demografiska tendenser** på regional nivå: inom unionen som helhet visar befolkningstillväxten en avmattning och befolkningen föråldras, vilket kommer att påverka arbetsmarknaden. Vi kan förutse en befolkningsminskning från och med år 2008, och i många kandidatländer minska befolkningen redan.

Den största årliga befolkningsökningen syns ofta inom områden som redan är mer tätbefolkade än genomsnittet. På samma sätt, minskar befolkningen i de regioner som redan är glesbefolkade, till exempel norra Finland och norra och centrala Sverige. Befolkningsminskningen är betydande också i södra Italien, centrala Frankrike, Skottland, norra Spanien och Alentejo området i Portugal.

* * *

Detta visar att vid unionsnivå tycks det ske det en försämring vad gäller regional demografisk koncentration. Det understryker bilden av en territoriell utveckling i obalans. Avfolkningen är därför en fråga av särskild vikt i samband med en utvidgad union.

Det finns ett tydligt behov av åtgärder för att vända den negativa trenden i avfolkningsregioner. Det är viktigt att behålla en kritisk massa i befolkningen för att kunna behålla ekonomisk aktivitet och tillräckliga tjänster och att inte minska regionens

dragningskraft som ett ställe att bo och arbeta i. I korta drag, det gäller att förhindra att avfolkning blir en del i en ond cirkel av ekonomisk och social nedgång.

Avfolkning och dess konsekvenser i sådana områden som redan är glesbefolkade ger redan anledning till bekymmer bland befolkningen i de norra delarna av Sverige.

Som ni kanske vet, diskuterades avfolkningsfrågor vid ett europeiskt seminarium som delfinansierades av kommissionen och organiserades av det svenska ordförandeskapet i Lycksele i juni 2001. Seminariets syfte var att initiera en debatt om avfolkningsfrågor, som skulle omfatta alla europeiska regioner. Seminariet bekräftade att avfolkning är en fråga som gäller hela Europa, men det visade också frågans komplexitet. Trots att många likheter finns mellan avfolkningsområden, så finns det också viktiga skillnader mellan dem.

Kommissionen såg med nöje att vissa av de europeiska regioner som representerades i Lycksele, bland dem de fyra nordligaste länen i Sverige, ordnade ett uppföljningsseminarium i Bryssel den 25 april. En av seminariets målsättningar var i själva verket att föra vidare debatten och att skapa underlag för vidare diskussioner om den framtida sammanhållningspolitiken.

* * *

Idag förs kampen mot avfolkning på EU nivå genom konkreta riktade åtgärder. Bland dem finns det tidigare Mål 6, gemenskapsinitiativ, och innovativa åtgärder. Stöd från strukturfonderna kan bidra till att hjälpa regioner som lider under naturliga eller ekonomiska nackdelar och kan därför komplettera nationella offentliga program och regionala och kommunala insatser.

I många regionala utvecklingsplaner som stöds av strukturfonderna stöds bruket av IT för att motverka demografisk nedgång och ekonomisk marginalisering. Att stödja information och kommunikationsteknologi (IKT) i områden som är glest befolkade och har transport eller kommunikationsproblem kan vara av avgörande betydelse. Den här tekniken erbjuder en fantastisk möjlighet. Med hjälp av IKT kan en rad tjänster för människor på landsbygden utökas, till exempel genom distansinläring och -utbildning, eller inom distansmedicin.

Ett sätt att föra kampen mot ekonomisk nedgång i en region är att förbättra dess konkurrenskraft på den europeiska marknaden. Detta kan göras genom främjande av affärsklustrar. Utvecklandet av klustrar är i hög grad beroende av ett starkt partnerskap mellan den allmänna, den privata och FoU sektorerna, tillsammans med utvecklingen av mänskliga resurser.

I det här sammanhanget skulle jag vilja betona vikten av en framgångsrik mobilisering av regionala aktörer för att uppnå regional utveckling, dvs. breda regionala partnerskap som involverar både allmänna och privata aktörer. Vår erfarenhet är att denna gräsrotsinriktning är en av de mest betydelsefulla faktorerna som bidrar till framgång.

Hur kommer situationen att vara från och med år 2002? Hur kan vi bäst främja en balanserad och multicentrerad utveckling inom EU?

Vid detta stadium konsulterar och lyssnar kommissionen. Vi initierar och deltar i debatten så att vi kan få den allra bästa förutsättningen för våra slutgiltiga förslag.

Det är uppenbart att en stor del av stödet från strukturfonderna måste fokuseras på de nya medlemsstaterna. Det är också sant att efter utvidgning kommer det fortfarande att existera problem i de aktuella medlemsländerna. Vi kan emellertid inte garantera att någon av dessa Femton kommer att erhålla samma mängd stöd som under den innevarande perioden.

På regional nivå, finns det krav att den framtida policyn inte enbart ska fokusera på de minst utvecklade regionerna. Jag vill betona att även om regioner där utvecklingen är på efterkälken kommer att prioriteras, så förutsätter den Andra sammanhållningsrapporten stöd till andra typer av områden med svåra geografiska och naturliga nackdelar, såsom ytterområden, öar, fjällområden, perifera områden och områden med mycket låg befolkningstäthet. Dessa områden inkluderas i ett av de sex regionala prioriteringsområden som Andra sammanhållningsrapporten nämner.

Kommissionen uppmanar regionerna att fortsätta ta en aktiv del i debatten om den framtida sammanhållningspolitiken, som förväntas intensifieras under detta och nästkommande år. Det kommer att vara nödvändigt att fastställa tydliga politiska prioriteringar av mervärde till gemenskapen och sedan skapa lämpliga finansieringsmöjligheter för var och en av dem. På grundval av sina erfarenheter från de tidigare och de aktuella programperioderna, kan regionerna fastställa dessa prioriteringar och skäl till varför de borde hanteras på gemenskapsnivå

Kommissionen har redan erhållit omfattande skrivna inlägg angående den framtida sammanhållningspolitiken. Inläggen, hittills i huvudsak från regioner och från andra intressegrupper, innefattar lägesrapporten från Europaforum Norra Sverige. Jag har gjort en notering av er allmänna förklaring och vi har speciellt refererat till detta i den första lägesrapporten om sammanhållning.

Debatten är långt ifrån slut. Till exempel, har för närvarande väldigt få nationers regeringar förbundit sig till en speciell position. Det är därför inte för sent för er att presentera ytterligare inlägg i debatten.

Innan jag avslutar skulle jag vilja ange huvuddragen i dagordningen för några år framåt.

Under år 2002 kommer kommissionen att anordna ett antal seminarier där experter och representanter från medlemsstaterna, de mest berörda regionerna och kandidatländerna kommer att bli inbjudna att delta.

Först kommer det att vara två seminarier om de tio fastslagna prioriteringarna i den andra sammanhållningsrapporten. Det första seminariet om de sex territoriella prioriteringarna hölls förra veckan, den 27-28 maj, i Bryssel. Målet med dessa seminarier är att fastställa inom varje prioritetsområde åtgärder med högt mervärde för gemenskapen som kan vara förtjänta av bistånd från strukturfonderna i framtiden.

Nästa veckas seminarium (*kompletteras med hänsyn till slutsatserna*)

År 2002 planerar kommissionen också att anordna ett seminarium om ledning och förenkling av strukturella åtgärders genomförande. Detta kommer att täcka frågor såsom offentlig-privat partnerskap och finansiell hantering, programsystemet, ledningssystemet

(förvaltningssystemet), övervakning, finansiell kontroll och partnerskap. Det är tydligt att vi måste radikalt förenkla inför nästa programgeneration. Paradoxalt nog, är förenkling en komplicerad och svår uppgift. Men det måste göras och måste vara överst i våra tankar i alla våra förslag för perioden efter år 2006. Jag vill uppmuntra er att komma med förslag om förenkling, som kommer att vara en avgörande del av hela paketet.

Januari 2003 kommer en andra lägesrapport om ekonomisk och social sammanhållning att presenteras. Sedan, i slutet av år 2003 kommer den tredje sammanhållningsrapporten att presenteras, med konkreta förslag för den framtida sammanhållningspolitiken. Denna rapport kommer att betraktas såväl i samband med kommissionens förslag om andra policy områden efter år 2006, som i den nya budgetramen. I början av år 2004 har kommissionen för avsikt att presentera ett budgetförslag till sammanhållningspolitik tillsammans med ett utkast på strukturfondsreglemente.

Förhoppningsvis kommer förslagen att kunna antagas av rådet och parlamentet år 2005. Förhandlingar med medlemsstaterna om de nya programmen planeras äga rum under år 2006, så att programmen kan genomföras från och med 1 januari 2007.

Mina damer och herrar,

Vi kommer att behöva göra betydande ansträngningar för att optimalt utnyttja de regionalpolitiska instrumenten i framtiden, med de begränsade resurser som är tillgängliga inom en utvidgad union. Ett solitt partnerskap under medverkan av kommissionen, medlemsstaterna och regionerna kommer att ge en bra grund för detta viktiga arbete.

Nyckelfaktorerna kommer att vara åtgärder med genuint mervärde för gemenskapen, och förenkling. Vi måste också lära oss av det förgångna, genom att titta på utvärderingarna av tidigare program och identifiera framgångar eller innovativa åtgärder som kan vidareutvecklas. Jag ser fram emot att lära mig av era upplevelser och era idéer.

Tack.